

MUSEETS PROTEKTOR
Hendes Majestæt Dronning Margrethe II

MUSEETS KOMITÉ

Afdelingschef TAGE MADSEN*, R¹., formand
Vagtmester KAJ ORLA ANDERSEN
Direktør JENS DEGERBØL*, R., næstformand
Direktør JENS FYNBO, R¹.
Professor, dr.phil. KRISTOF GLAMANN, R¹
Kaptajn A. FISCHER HENRICHSEN
Direktør CHRISTEN HOVGAARD
Underdirektør, kaptajn S.C. NYGAARD
Direktør, civilingeniør H.J. ESMANN OLESEN
Grosserer, direktør KNUD OLESEN*, R¹.
Rigsantikvar, professor, dr.phil. OLAF OLSEN*
Skibsreder CARL RENTZ-PETERSEN
Direktør, cand.jur. TAGE G. SØRENSEN*, R¹.
Viceadmiral S.S. THOSTRUP, SK.

Komiteens sekretær

ekspeditionssekretær i Industriministeriet, cand.jur. E. ASSENS

De med * betegnede er tillige medlemmer af forretningsudvalget.

PERSONALE
(pr. 1/10 1986)

Museumsdirektør: HANS JEPPESEN
Museumsinspektør: HANNE POULSEN
Museumsforvalter: MORTEN KIRKETERP NIELSEN
Skibsteknisk konsulent: MORTEN GØTHCHE
Museumsassistent: ERIK SCHOU ANDERSEN
Museumsassistent: HANNE BESSER
Sekretær: JOHNNA HENDRIKSEN
Bogholder: KAYA HANSEN
Bibliotekar: BERT BLOM
Videnskabelig medarbejder: KÅRE LAURING
Kustoder: SVEN JOHANNESSEN og OLE BENT NIELSEN
Ekstrakustode: HANS HENNING JØRGENSEN
Rengøringsassistenter: EDITH CHRISTENSEN og
ELNA STAUGÅRD MORTENSEN

Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg

Beretning for året 1985

1985 blev præget af talrige arrangementer på Kronborg, som havde til formål at fejre slottets 400-års jubilæum. Handels- og Søfartsmuseets eget bidrag var særudstillingen »Med Kronborg om styrbord«, som åbnedes den 29. marts. Blandt de målelige resultater af jubilæumsfestlighederne var en vækst i besøgstallet på 25%.

Lokalemæssigt blev året også fremgangsrigt, idet museet overtog lejemålet af den tidligere hovedbygning på kaserneområdet, og sidst på året udarbejdede arkitekt Mikael Sinding i samråd med museet en istandsættelsesplan for hele bygningen.

Indsamling og registrering

Museets mange venner har, som det fremgår af gavelisten, også i år sikret en solid tilgang af materielle vidnesbyrd om dansk handel og søfart.

Blandt de mest omfangsrige afleveringer er arkivalier fra rederiet »Progress« omfattende tiden 1883-1969, rederiet »Hotland« fra årene 1926-51 og fra dampskibsselskabet »Heimdal«. De mange hyldemeter er endnu ikke færdigregistrerede, men i lighed med det modtagne materiale fra Helsingør Værft i 1983 er der udarbejdet foreløbige oversigter.

Biblioteket har haft en ordinær tilvækst på ialt 414 bind, hvoraf kun 49 bind er købte, medens resten er tilgået som gaver eller gennem bytteforbindelser. Desuden har en bevilling fra Venneselskabet sikret, at museet kunne erhverve afdøde konservator Chr. Niensens bogsamling på omkr. 400 bind.

Revisionen af kartotekerne har kunnet videreføres ved hjælp af beskæftigelsesprojekter.

I Søfartspuljen, som omfatter alle søfartsinteresserede museer, er der opnået enighed om fælles minimumsoplysninger i forbindelse med registrering af samlingerne. Hermed bliver det umiddelbart enklere at udnytte de forskellige museers kartoteker i fremtiden, og samarbejdet vil fremme en kommende overgang til EDB-anvendelse.

Bevaring

For sin andel i Museernes Fælleskonservering har museet fået restaureret ialt 11 skibsportrætter.

Desuden har museet genoptaget målingen af luftfugtigheden i udvalgte dele af udstillingsarealet, og ligeledes med sigte på det forebyggende arbejde er dele af den omfattende arkivaliebestand overført fra lokaler på Kronborg til kasernens hovedbygning og nyordnet, så materialet kan samles i syrefri kartonkasser. Denne sidste opgave forventes at kunne afsluttes som beskæftigelsesprojekt i 1986.

Formidling

I januar præsenterede museet de ialt 144 forslag, som den udskrevne konkurrence til en ny stamplakat udløste. En dommerkomité bestående af grafiker Erik Ellegaard Frederiksen, grafiker Bent Rohde, professor Dan Sterup-Hansen, maleren Ole Sporning, afdelingschef Tage Madsen, museumsinspektør Hanne Poulsen og museumsdirektør Hans Jeppesen havde den vanskelige opgave at finde vinderen, som blev grafikeren Karin Birgitte Lund, der i sit forslag var inspireret af en samling knob fra den permanente udstilling.

Sidst på året fik museet forbindelse med Samvirke, som viste sig interesseret i en fælles produktion, og den nye plakat kan nu købes på museet for kr. 60,-.

Som før nævnt hed årets særudstilling »Med Kronborg om styrbord«, og her kunne de besøgende få indtryk af det kosmopolitiske liv, som udfoldede sig i sejlskibstiden, når tusindvis af

skibe ankrede op under Kronborg for at betale Øresundstold. Den 18-19/6 præsenterede den amerikanske modelskibsbygger Ralph W. Preston sit »Models in Bottles Slide Show« for børn og voksne i skolestuen. Museets og mange andres initiativ i jubilæumsåret gav et usædvanligt fint besøgstal på ialt 109.924 (1984: 88.050) besøgende.

Der har desuden været arrangeret særskilte omvisninger for tidligere ansatte i rederiet Dansk/Fransk, Helsingør Amatør Sejlklub, Dansk-Vestindisk Selskab, Foreningen Varberg Museum, og Hans Jeppesen har holdt foredrag i Odd Fellowlogen i Helsingør.

I årets løb er der udkommet endnu to bind i museets serie af Søhistoriske Skrifter. Nr. XIII er første bind af Knud Klems værk »Skibsbyggeriet i Danmark og Hertugdømmerne i 1700-årene«, og »Danske Skibsportrætmalere« af Hanne Poulsen har fået nr. XV.

Endvidere har Nationalmuseet i betydeligt omfang benyttet såvel Handels- og Søfartsmuseets fotoarkiv som samlingen af søfolks beretninger i serien »Søens Folk«. Udgivelsen af første bind blev markeret ved en reception på Handels- og Søfartsmuseet den 15/10. Takket være velvilje fra Ålands Sjøfartsmuseum var der ved samme lejlighed mulighed for at vise en film om det tidligere danske skoleskib »Viking«.

Antallet af skriftlige forespørgsler er i fortsat vækst og nåede i 1985 et nyt højdepunkt på ialt 771 (1984: 410). Heraf var 293 foto- eller tegningsbestillinger.

Organisation og samarbejde

Hanne Poulsen fortsatte til april 1986 i sit tillidshverv som formand for Museumsrådet for Frederiksborg amt, medens Hans Jeppesen har repræsenteret museet i Orlogsmuseets komité, Vikingeskibshallens bestyrelse, Landsudvalget for indsamling og bevaring af fotografier, repræsentantskabet for Arktisk In-

stitut, Marinarkæologisk Referencegruppe (Mare), Kontaktudvalget for dansk maritim historie- og samfundsforskning og styrelsen for Dansk Kulturhistorisk Museumsforening (DKM).

I foråret gennemgik den sidste halvdel af personalet et kursus med introduktion til EDB, og museets personale har i øvrigt deltaget i følgende møder og kurser: DKM-sommerkursus 15-23/8: Morten Kirketerp Nielsen, Nordiske Maritime Museers Arbejdsrunde 10-13/9: Hanne Poulsen, Søfartspuljens 2. møde 23/9: Hanne Poulsen, Hans Jeppesen og Morten Gøthche, DKM-årsmøde 13-15/10: Hans Jeppesen.

Årets ekskursion for hele personalet gik den 14/6 til Roskilde fjord, hvor den nybyggede vikingeskibskopi »Roar« blev prøvesejlet.

Lokaler

Med virkning fra 1. januar overtog Boligministeriets Ejendomsdirektorat ansvaret for alle kaserneområdets bygninger, og Handels- og Søfartsmuseet lejermålet af hovedbygningen. Hermed fik museet mulighed for at løse nogle af de mest påtrængende lokalebehov til bibliotek, arkiv og kontorer, og aller sidst på året blev første etape af ialt 3 udbudt i licitation til lokale håndværkere. Dette første trin vil give væsentlig forbedrede rammer for bibliotek, registre og kontorarbejde, hvorimod bl.a. indretning af en film- og foredragssal først kan gennemføres senere.

Personale

Den 1/3 tiltrådte Morten Kirketerp Nielsen stillingen som museumsforvalter. I årets løb har følgende været ansat på beskæftigelsesprojekter: Bert Blom, Kåre Lauring, Helle Nielsen, Jan Sedstrøm, Ole Hougård, Jan Petersen, Jørn Strufe og Ole Bent Nielsen.

Museet har gennem mange år måttet løse stadig flere og større opgaver med den samme lille stab af fastansatte medarbejdere.

bejdere, og selv om de sidste års beskæftigelsesprojekter har afhjulpet en del af problemerne, er personalesituationen blevet stadig vanskeligere.

Forretningsudvalget og Komiteen har derfor drøftet sagen og ansøgt ministeriet om flere nye stillinger. Hvis henvendelsen giver et positivt resultat, vil det få virkning fra 1987.

GAVELISTE FOR ÅRET 1985

Genstande, malerier og arkivalier

Inspektør *Aly Abd-el-Dayem*, Esbjerg: Effekter der har tilhørt giverens morfar, skibsfører Th. Harke-Petersen: Lædermappe, lineal m.m. med firmanavn samt lasteplan for S/S »Frode«, bygg. 1918; *Otto Ballantine*, Søby: Panserdykkerdragt; ingeniør *Aage Christensen*, Frederikshavn: Forskelligt værktøj fra Frederikshavn Værft såsom nagleholdertænger, spændskiver, målestok m.m.; universitetslektor *Palle O.Christiansen*, Virum: Toldbog fra 1871; skibingeniør *Finn Frydensberg*, Frederikshavn: Bjælkebugtsskabelon til damptanker »Sovac«, transparent af H.V. Buhls jolletegning, ældre tommestok samt 2 kridtpibehoveder og et fragtment fundet i Frederikshavn og Skagen; *Mogens Hallbäck*, Hillerød: VHF-radio; dampskibsselskabet *Heimdal*, København: Arkivalier vedr. S/S »Martin Carl«, S/S »Samsø«, S/S »Poul Carl«, S/S »L.H. Carl«, S/S »Baron Stjernblad«, S/S »Manø«, S/S »Kalø«, S/S »Askø«, S/S »Aarø«, S/S »Sejrø«, S/S »Betty«, m.m.; rederiet *Hetland*: En samling skibsdagbøger for skibet »Veritas V«, regnskabsbøger for en del damp- og motorskibe fra 1934-49, rejsekalkulationsbøger fra 1926-33 og positionslister fra 1947-51 m.m. samt 10 fotoalbums omhandlende 10 af rederiets skibe; dyrlæge *Knud Hørlyck*: 1 originaltegning af Utzons Aalborgjolle; sognepræst *M. Larsen*: 10 albums med billeder af forskellige sejlskibe; oberst *N.E.A. Møller*, Roskilde: 1 skibsmodel af færøsk ro/sejlbåd; *Børge Nielsen*, København: Sejlmagertaske med sejlmagerpung, sygarn til modelbyggeri m.m., der har tilhørt Oluf Olsen, som var påmønstreret »Georg Stage« 1894; ingeniør *K.V. Nielsen*, Helsingør: Indrammet foto af lærebrev udstedt af Helsingør Jernskibs- og Maskinbyggeri 1918 samt 2 protokoller: 1. »particu-

lars« vedr. byggenr. 1-200, 2: ringbind med indheftede oplysningsark vedr. byggenr. 135-370; *Aage Max Nielsen*, Charlottenlund: Oliemaleri af skoleskibet »København«; kaptajn *S.C. Nygaard*, Hellerup: Ø.K.-uniform, kedeldragt, sikkerhedssko, hjælm og walkie-talkie; *Birgit Nilaus Petersen*, Hillerød: Dampskibsselskabet *Progress*, København: Model af M/S »Anne Bøgelund« i montre samt model af M/S »Ellen Nielsen« i montre, desuden 8 regnskabsbøger 1907-14, 30 regnskabsbøger 1921-56, 16 bøger med aktieselskabsoplysninger, 1 samlemappe med div. billeder af rederiets skibe, 6 pakker med klicheer, film og negativer af rederiets skibe og officerer; dr.phil. *H. Schepelern*, København: Skitsebog udført af maleren *Jørgen Chr. Larsen* (1815-1890); testamentarisk gave fra lærer *Gudrun Svedstrup*: Usign. gouache af 3-m. skonnert »Carl Mørk« af Svendborg, Georg Stage-hue fra omkr. 1904, »Helsingørbbolle« med fremstilling af engelsk skonnertbrig ud for Kronborg m.m.; *Kent Egon Søndergaard*, Værløse: Telegrafistuniform (D.F.D.S.), søfartsbog og div. papirer; grafiker *Ole Søndergaard*, Helsingør: Kalender 1985 med 6 farvereproduktioner af moderne danske fiskefartøjer; skibsinspektør *Søren Thorsøe*, Allerød: Målebrev for dæksbåd »Søblomsten« af Nakskov 1886; cand.jur. *Chr. Waagepetersen*, Espergærde: Vekselportefeuille af saffian, har formentlig tilhørt *Chr. Waagepetersen* (1787-1840).

Fotogaver

Inspektør *Aly Abd-el-Dayem*, Esbjerg; pressefotograf *Jens Dresling*, Charlottenlund; skibsfører *Karl Johan Faurischou*, Taastrup; maskinmester *Erik Fencker*, København; rederiet *Hetland*, København; *Flemming Horsten*, København; museumsdirektør *Knud Klem*, Helsingør; *Birgit Nilaus Petersen*, Hillerød; dampskibsselskabet *Progress*, København; lærer *Gudrun Svedstrup*, Virum; *H. Zimmermann*, Forest Hill.

Boggaver

Inspektør *Aly Abd-el-Dayem*, Esbjerg; *Bangsbomuseet*, Frederikshavn; länsantikvarie *Carin Bunte*, Malmø; *Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig*, Kruså; *Dansk Styrmandsforening*, København; *Deutsches Schifffahrtsmuseum*, Bremerhafen; *Erhvervsarkivet*, Århus; *Fiskeri- og Søfartsmuseet*, Esbjerg; *E. van Heerden*, Pretoria; dampskibsselskabet *Heimdahl*, København; *Helsingborg kommune*; *I.C. Hempels Skibsfarvefabrik A/S*, Lyngby; dr.phil. *Henning Henningsen*, Helsingør; rederiet *Hetland*, København; *Erlan Holtehus*, Solrød Strand; *Industriministeriet*, København; *Finn Jacobsens forlag*, København; *Christer Jansson*, Hyllinge; *Ib Johansen*,

Lyngby; *Dolores Jower*, St. Thomas; *Langelands Museum*, Rudkøbing; sognepræst *Steffen Lorck*, Karlslunde; lærer *Gudrun Svedstrup*, Nærum; *Selma-Nor Mikkonen*, Slagelse; forlaget *Misteltenen I/S*, Ringe; *Museum für Kunst und Kulturgeschichte der Stadt Dortmund*; *Museet for Korsør og Omegn*, Korsør; *Erik Nielsen*, Skelskør; ingeniør *K.V. Nielsen*, Helsingør; musumsinspektør *Hanne Poulsen*, Espergærde; *Roskilde Museum*, Roskilde; bygningskonstruktør *Gorm Schmidt*, Espergærde; *Sjöhistoriska Museet vid Åbo Akademi*, Åbo; *La Sociedad de Oceanografía de Guipúzcoa*, San Sebastian; *Stavanger Sjøfartsmuseum*; skibsinspektør *Søren Thorsøe*, Allerød; *Universitetsforlaget*, Oslo; *Varbergs Museum*; *Verband der deutschen Schiffbauindustrie e.V.*, Hamburg; *Aarhus havnevæsen*.

HANDELS- OG SØFARTSMUSEET PÅ KRONBORG

DRIFTSREGNSKAB 1. JANUAR TIL 31. DECEMBER 1985

Indtægter

Indtægt ved forevisning	567.074	
Statens tilskud	1.644.314	
Tilskud fra Museumsrådet for Frederiksborg Amt	40.360	
Tilskud fra Helsingør Kommune	10.000	
Tilskud fra Venneselskabet	16.000	
Tilskud fra Friis Pedersens Arv	20.252	
Private bidrag ifølge specifikation	82.800	
Renter	15.130	
Arbejdsmarkedsnævnet	482.060	
Fortjeneste ved salg af Søhistoriske Skrifter, kort, billedbøger, postkort m.v.	42.916	
Salg af fotos og tegninger	30.713	
	<u>Kr. 2.951.619</u>	

Udgifter

Gager	2.303.028	
Pensioner	53.951	
Kapacitetsomkostninger	378.446	
Oplysningsvirksomhed:		
Undervisning	24.069	
Udstillinger	28.687	
Diverse	<u>5.519</u>	58.275
Indsamling:		
Samlingens forøgelse	10.000	
Fotos	4.302	
Bevaring	42.910	
Bibliotek	18.729	
Uddannelse	<u>7.319</u>	83.260
Afskrivninger:		
Inventar (rest)	23.627	
Hensat til køb af inventar	30.000	
Hensat til indretning af nye lokaler	21.032	
Udgifter og afskrivninger ialt	2.951.619	
Overskud overført til kapitalkonto	0	
	<u>Kr. 2.951.619</u>	

STATUS PR. 31. DECEMBER 1985

Aktiver

Likvide midler:		
Kassebeholdning	6.321	
Postgiro	54.901	
Den Danske Bank	<u>667.680</u>	728.902
Udestående fordringer		122.660
Beholdning af kataloger, farvepostkort, platter, bøger m.v.		148.800
Inventar:		
Anskaffelse i 1985	23.627	
Afskrivning ifølge driftsregnskab	<u>23.627</u>	0
Lysanlæg:		
Anskaffelsessum	1.518.000	
Afskrivning for 1985	<u>607.200</u>	910.800
Samlingen:		
Saldo pr. 1. januar 1985		<u>1</u>
		<u>Kr. 1.911.163</u>

Passiver

Diverse kreditorer:		
Inventar	38.627	
A-skat	74.935	
Omkostninger og feriepenge	166.953	
Merværdiafgift	1.342	
Forudmodtaget statstilskud	400.000	
Friis Pedersens Arv	110.555	
Skibsportrætter	<u>2.070</u>	794.482
Særopgaver:		
Otto Mønstedts Fond		0
Hensat til køb af inventar		30.000
Hensat til indretning af nye lokaler		21.032
Kapitalkonto for museet:		
Saldo pr. 1. januar 1985	1.369.249	
Afskrivning lysanlæg	<u>(303.600)</u>	1.065.649
		<u>Kr. 1.911.163</u>

Specifikation af private bidrag 1985

Otto Ballantine	300
BP Olie-Kompagniet A/S	1.000
Danmarks Rederiforening	10.000
Dansk Esso Fond	1.000
Den Danske Bank	2.500
Fonden til Søfarendes og Søfartens Vel	30.000
Foreningen af Jernskibs- og Maskinbyggerier i Danmark	2.500
Dampskibsselskabet Hafnia's Fond	1.000
A/S Kjøbenhavns Handelsbank	2.500
J.C. Hempels Legatfond	5.000
A/S Kryolitselskabet Øresund	1.000
Magasin du Nord's Fond	5.000
Nordtramp I/S	1.000
Privatbanken i København A/S	2.500
Det Store Nordiske Telegraf-Selskab	1.000
Em. Z. Svitzers Bjergnings-Entreprise	3.000
Dampskibsselskabet Torm	500
Wm. Vetts Fond	10.000
Det Østasiatiske Kompagni A/S	3.000
	<u>Kr. 82.800</u>

De efter 1. januar 1986 indgåede bidrag vil blive optaget i næste års regnskab.

Foranstående regnskab er i overensstemmelse med museets bøger, som vi har revideret.

København, den 22. januar 1986.

EIGIL BRUHN
statsaut.revisor

BJARNE HANSEN
statsaut.revisor

GENERALKONSUL L.O.G. AMUNDSSENS GAVE
DRIFTSREGNSKAB 1. JANUAR TIL 31. DECEMBER 1985

<i>Indtægter</i>	
Renter af bankindestående	11.216
Overskud overført til kapitalkonto	<u>Kr. 11.216</u>

STATUS PR. 31. DECEMBER 1985

<i>Aktiver</i>	
Likvide midler:	
Den Danske Bank	110.770
Tilgodehavender:	
Museet (lån til billedbog)	110.555
	<u>Kr. 221.325</u>

<i>Passiver</i>	
Kapitalkonto:	
Saldo 1. januar 1985	210.109
Overskud ifølge driftsregnskab	11.216
	<u>Kr. 221.325</u>

Foranstående regnskab er i overensstemmelse med det førte bogholderi, som vi har revideret.

København, den 22. januar 1986.

EIGIL BRUHN
statsaut.revisor

BJARNE HANSEN
statsaut.revisor

ARKITEKT J. FRIIS-PEDERSENS ARV

DRIFTSREGNSKAB 1. JANUAR TIL 31. DECEMBER 1985

Indtægter:

Provision ved salg af bogen Sejlskibe	2.660	
Indvundne renter	116.641	
Fortjeneste ved salg af bøger og plakater	2.116	
		<u>Kr. 121.417</u>

Udgifter:

Tilskud til lyseslæg	23.776	
Gave til museet	20.252	
Gebyrer	1.360	
Revisor	3.660	49.048
Overskud overført til kapitalkonto		72.369
		<u>Kr. 121.417</u>

STATUS PR. 31. DECEMBER 1985

Aktiver:

<i>Likvide midler:</i>		
Den Danske Bank		165.841
<i>Obligationer (kostpriser):</i>		
562.000 kr. 12% Krf.Danmark Alm. Real		
64.s. 2022	470.399	
98.000 kr. 12% Krf.Danmark Alm. Real 63.s. 2012 ...	48.663	
61.000 kr. 10% Statslån 2004	65.578	584.640
(kursværdi andrager 31/12 1985: 719.365 kr.)		
<i>Pantebreve (værdi = arvekurs):</i>		
139.041 kr. 16% pantebreve i matr.nr. 23 ey,		
Lyngby à 75	104.280	
245.798 kr. 9% pantebreve i matr.nr. 23 ey,		
Lyngby à 55	135.189	239.469
Beholdning af bøger		17.100
		<u>Kr. 1.007.050</u>

Passiver

Skyldig merværdiafgift		34
Skyldige omkostninger		3.660
<i>Kapitalkonto:</i>		
Saldo 1. januar 1985	923.423	
Kursregulering pantebreve	7.564	
Overskud ifølge driftsregnskab	72.369	1.003.356
		<u>Kr. 1.007.050</u>

Foranstående regnskab er i overensstemmelse med det førte bogholderi, som vi har revideret.

København, den 22. januar 1986

EIGIL BRUHN
statsaut. revisor

BJARNE HANSEN
statsaut. revisor

MUSEETS SALGSARTIKLER

I serien Søhistoriske Skrifter kan endnu fås:

- VI. *Jørgen H.P. Barfod*: DANMARK-NORGES HANDELSFLÅDE 1650-1700 (1967). Pris kr. 34,50.
- VII. *Christian Nielsen*: DANSKE BÅDTYPER (1973), nu i 4. oplag. Pris kr. 165,00.
- IX-XI. SEJLSKIBE, opmålt, tegnet og fotograferet af *Jens Friis-Pedersen*, I: Danskbyggede træskibe (1980), pris kr. 295,00; II: De sidste i Grønlandsfarten (1981), pris kr. 148,00; III: Nordiske fartøjer (1982), pris kr. 295,00.
- XIII-XIV. *Knud Klem*: SKIBSBYGGERIET I DANMARK OG HERTUGDØMMERNE I 1700-ÅRENE. (1985). Pris pr.bind kr. 335,00. Forhandles i boghandelen.
- XV. *Hanne Poulsen*: DANSKE SKIBSPORTRÆTMALERE. (1985). Pris kr. 345,00.

SØHISTORISK BILLEDBOG. 150 dejlige billeder fra museets righoldige samlinger. Dansk og engelsk tekst. Pris kr. 50,00.

PLAKATER:

Museets klassiske plakat, tegnet af *Sikker Hansen* i 1948. Farvelitografi. Pris kr. 60,00.

Museets nye plakat, tegnet af grafikereren *Karin Birgitte Lund* i 1985. Farvelitografi. Pris kr. 60,00.

Alle priser er eksklusive forsendelsesomkostninger, inklusive den nugældende moms.

Bestillinger modtages på
Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg,
3000 Helsingør. (Tlf. 02 21 06 85).

SELSKABET HANDELS- OG SØFARTSMUSEETS VENNER

BESTYRELSE

(pr. 1/9 1986)

Museumsdirektør, dr.phil. HENNING HENNINGSSEN, R¹,
formand.

Direktør, civilingeniør JENS M. BARFOED, R¹.

Direktør, skibsreder NIELS HAHN-PETERSEN.

Marinebibliotekar, kommandørkaptajn ARNE HOLM, R¹.

Arkitekt m.a.a. MIKAEL SINDING.

Borgmester KNUD AXELSEN.

Museumsdirektør, cand.mag. HANS JEPPESEN, kasserer og
sekretær.

ÆRESMEDLEM:

Museumsdirektør, cand.mag. KNUD KLEM

Personale:

Assistent Hanne Besser

Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner

Beretning for 1985-86

Selskabets årlige generalforsamling fandt sted den 27. august 1986 i Erik af Pommerns Kammer på Kronborg.

Formanden, museumsdirektør Henning Henningsen, bød velkommen. Til dirigent valgtes stadsbibliotekar Erik Buch Vestergaard, hvorefter formanden aflagde følgende beretning:

»Det er mig en stor glæde atter i år på venneskabets vegne at byde Dem velkommen til vor årlige generalforsamling.

Jeg kan overbringe Dem en frisk hilsen fra selskabets stifter og æresmedlem, tidligere museumsdirektør Knud Klem, som desværre ligger på hospitalet for tiden. Han havde håbet på at kunne deltage i aften. Som alle sikkert ved, udkom andet og sidste bind af hans livsværk om skibsbyggeriet i Danmark i 1700-årene for nylig, hvad der var en stor glæde for ham og hans venner og fagfæller.

Jeg håber, De tillader mig at tage en hilsen med til direktør Klem fra i aften. Jeg ved, at det vil glæde ham særdeles. Hans tanker går meget tit til museet og venneskabet.

Som sædvanlig skal jeg give Dem en kort beretning om selskabets aktiviteter i det forløbne år fra april 1985 til og med marts 1986.

Selskabet har pr. 15. august 1986 1460 medlemmer. 94 er livsvarige medlemmer.

Det må antegnes, at selskabet nu er trådt ind i den elektroniske databehandlings tidsalder, idet det sammen med museet har foretaget et indkøb af et dataanlæg. Vor gamle adressografmaskine, der har tjent os mange år, selv om den gjorde flere og flere knuder, var efterhånden brudt fuldstændig sammen og måtte under alle omstændigheder fornyes.

Om vor serie »Maritim Kunst« kan jeg berette, at vi i efteråret 1985 udsendte den meget smukke Middelhavsfarerpokal, fremstillet på Holmegaards Glasværker med en indgraveret afbildning af briggen »Harmonie« af København efter et skibsportræt fra 1804, som sædvanlig omtegnet af skibstegneren Per Bøgh. Pokalen er den femte i serien, som vi har planlagt til at omfatte seks numre. Til efteråret udsendes nr. 6, Grønlandsfarerpokalen, som for længst er sat i arbejde på glasværket. Den vil vise Grønlandsskibet »Aurora«. Fra flere kunders side er der ytret ønske om at fortsætte serien med endnu et antal numre, og det er der teknisk intet i vejen for. Det er snarere et økonomisk spørgsmål, om det vil kunne betale sig. Som De ved, er meningen med vor kunstserie ikke blot at tilbyde vore medlemmer og andre interesserede smukke stykker kunsthåndværk, men også at tjene penge til selskabets og dermed museets gavn. Jeg kan meddele, at der i bestyrelsen er blevet drøftet flere fremkomne forslag om en afløsning af pokalserien og nye ideer til forskellige attraktive genstande, uden at der på nuværende tidspunkt er truffet en endelig afgørelse derom. Medlemmerne skal nok blive orienteret til sin tid.

Forøvrigt må jeg meddele, at selskabet stadig ligger inde med nogle få eksemplarer af kompasplatterne fra årene 1978 og 1980, ligesom man stadig kan erhverve glaspokalerne fra 1982, 1984 og 1985. Af fliseserien med skibe på kalkmalerier kan endnu fås 1981, 1982, 1983 samt 1984.

Jeg vil også henlede opmærksomheden på, at der findes mindre oplag af flere af de ældre årbøger, velegnede til eventuel supplerung af ufuldstændige rækker og til gaver til søfartsinteresserede takket være deres interessante artikler om de mest forskellige maritime emner og med gode illustrationer«.

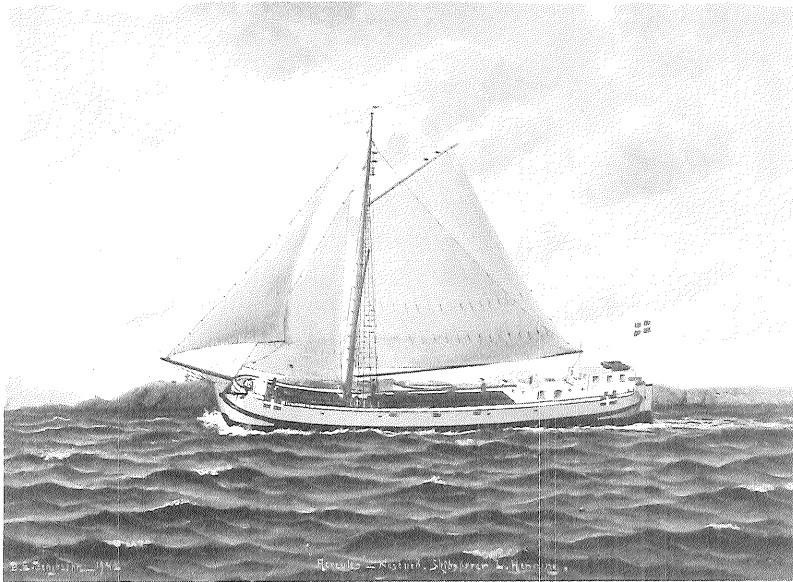
Herefter omtalte formanden den kommende årbog, nr. 45 i rækken. Da det i år er 50 år siden den bekendte kaptajn Jens Kusk Jensen døde, har redaktionen besluttet at lade flere artikler behandle hans indsats. Og formanden fortsatte:

»Angående den på de sidste generalforsamlinger referede sag om den i 1983 afdøde svenske advokat Sture Hövdens arv til venneselskabet kan siges, at bobehandlingen endnu ikke er endelig afsluttet, men vor og boets advokater står i skriftlig kontakt, bl.a. for at finde en mulighed for eventuelt at købe arven fri forlods, så vi så tidligt som muligt kan modtage den.

Venneselskabet har som sædvanlig kunnet hjælpe museet med forskellige gaver. I årets løb er der dukket flere tilbud op om genstande, som museet har haft stor interesse i at erhverve til sine samlinger, f.eks. en søkortkiste fra 1800-årene med flere ældre søkort i, museet ejer mærkeligt nok ikke en sådan; et af de sjældne monogramflag fra omkr. midten af 1800-årene, med bogstaverne K C malet i spunsen - det er endnu ikke lykkedes at identificere det, muligvis er det et rederiflag, men øjensynlig ganske ureglementeret; endvidere et skibsportræt af kuf »Herkules« af Næstved, malet 1942 af B.E. Bengtsson. Bestyrelsen har bevilget de nødvendige beløb til indkøbene. Endvidere har museet for en særdeles rimelig sum erhvervet en større samling bøger fra afdøde konservator Christian Niensens efterladte privat bibliotek, spec. af maritimt og geografisk indhold.

En del af Dem har sikkert benyttet lejligheden til før mødet at kigge ind i de nye rummelige og smagfulde kontor-, biblioteks-, arkiv- og foredragslokaler samt magasinrum, som museet har overtaget i den fhv. militære hovedbygning, der nu er stillet til dets rådighed. Det er en årelang drøm, som nu er gået i opfyldelse, og jeg, der fra min forgænger, museumsdirektør Knud Klems og min egen tid mindes de ofte fortvivlede pladsforhold, synes der er grund til fra venneselskabets side at ønske museet og dets medarbejdere hjertelig tillykke dermed.

På bestyrelsens og egne vegne vil jeg til slut takke alle vore medlemmer for deres trofasthed over for selskabet og derved for museet. Ligeledes de bidragydere, der nu som før har hjulpet os økonomisk med udsendelsen af årbogen. Tak fremdeles til pressen, ikke mindst den lokale, som altid har omtalt vort ar-

Kuff »Hercules« af Næstved ført af L. Henning. Oliemaleri på pap udført 1942 af tolder B.E. Bengtsson, Halmstad (1884-1953). Han udførte fra sin ungdom traditionelle kaptajnsbilleder, altså skibsportrætter betegnet med skibets og kaptajnens navn. Handels- og Søfartsmuseet. *The kuff »Hercules« of Næstved commanded by L. Henning. Oil painting on cardboard done by B.E. Bengtsson, a customs officer from Halmstad (1884-1953). From the time of his youth he painted traditional captain's pictures, i.e. ship portraits designated with the name of the ship and of the captain. Danish Maritime Museum.*

bejde på positiv måde. Sluttelig skal der også rettes en tak til Kronborg slotsforvaltning, som i lighed med de tidligere år har vist os den venlighed at stille Erik af Pommerns kammer til rådighed for os, så vi kan holde vor generalforsamling i disse historiske rammer«.

Formandens beretning blev godkendt.

Hans Jeppesen takkede venneselskabet for god støtte og gjorde herefter rede for museets virksomhed siden sidste gene-

ralforsamling, (se museets beretning). Herudover nævnte Hans Jeppesen, at museet i sommeren 1986 har kunnet vise en meget smuk og interessant særudstilling af opmålingstegninger og fotografier fra Trankebar. Den var resultatet af et opmålings- og registreringsprojekt der i efteråret 1985 blev udført i den gamle, danske koloni af et hold arkitekter, en historiker og en etnograf. Under forberedelse er nu en kunstudstilling med motiver fra tidligere Dansk Vestindien. Udstillerne er maleren Hans Lyng og Bodil Kaalund og arkitekten Ebbe Keld Pedersen. Arbejdstitlen er »Fra en rejse i troperne«. Begge udstillinger afholdes uden større udgifter for museet.

Sammen med Skibshistorisk Laboratorium og Træskibsejernes Sammenslutning har Handels- og Søfartsmuseet stiftet en skibsbevaringsfond. Hans Jeppesen har påtaget sig formandsposten i denne første periode, hvor der skal skaffes penge.

Hans Jeppesen sluttede med at bringe den glædelige meddelelse, at museet var blevet stillet en betydelig forøgelse af antallet af faste stillinger i udsigt fra januar 1987.

Hans Jeppesen forelagde det omdelte regnskab, der godkendtes uden kommentarer.

På valg i bestyrelsen var i henhold til § 5 formanden Henning Henningsen, Mikael Sinding og Ole Thelin. De to førstnævnte blev genvalgt og i stedet for forhenværende borgmester Ove Thelin, der ønskede at fratræde, valgtes borgmester Knud Axelsen.

På bestyrelsens forslag vedtog generalforsamlingen uændret kontingent (100 kr. for personer og 300 kr. for virksomheder).

Da der ikke var indkommet forslag fra medlemmerne, og ingen ønskede ordet, blev generalforsamlingen afsluttet.

Efter en forfriskning blev vist to maritime film, »Hansekokgen« og »Isen brydes«.

NYTILKOMNE MEDLEMMER
(fra 1. september 1985 til 1. oktober 1986)

Andersen, Ib, Solrød Strand
Bagge, Niels J., København
Balle, Rune, Stubbekøbing
Bloch, Axel, Løsning
Bundgaard, Å.S., Hillerød
Christensen, Røchen, Vanløse
Daniel, Erik T., Humlebæk
Finding, Ole, Hørve
Fribert, Poul, Virum
Hansen, Bent Hjære, Odense
Hansen, Ghita, Helsingør
Hartvigson, Ronny, Sverige
Høglund, Karen, Lystrup
Jensen, Ernst, Virum
Koch, Ekkehard, Tyskland
Larsen, Carl, Dragør
Madsen, Jens, København
Nielsen, Erik, Helsingør
Nilov, Michael F., København
Olesen, Morten, Hvide Sande
Pedersen, Jens O., København
Petersen, Jørgen, Horsens
Rasmussen, Rasmus Bonde, Knebel
Rylev, Henning, Egå
Schaldemose, Hans Henrik, Charlottenlund
Schmidt, J. List, Frederikshavn
Spangenberg, Kaj, Hørsholm
Stenderup, John, Hørsholm
Sørensen, Ole Frost, Rødovre
Thernø, Niels, Skanderborg
Thuesen, Per, Humlebæk
Wilms, Egen Embort, Spanien

SELSKABET HANDELS- OG SØFARTSMUSEETS VENNER

DRIFTSREGNSKAB 1. APRIL 1985 TIL 31. MARTS 1986

<i>Indtægter:</i>			
Kontingenter og bidrag fra medlemmer	141.825		
Fortjeneste ved salg af kompasplatter, glaspokaler og fliser:			
Salg ekskl. moms	113.568		
– Forbrug:			
Beholdning af platter pr. 1.april 1985	78.088		
Købspris for glaspokaler og fliser	62.742		
Diverse udgifter til porto, forsendelse m.v.	10.258		
	<u>151.088</u>		
– Beholdning af platter, glaspokaler og fliser pr. 31. marts 1986	73.880	<u>77.208</u>	36.360
Renter af bank, postgiro og obligationer			17.518
Gave fra fhv. skibsfører Harald Læssøe Barfoeds legat			10.000
			<u>Kr. 205.703</u>

<i>Udgifter:</i>			
Gaver og tilskud til Handels- og Søfartsmuseet:			
Årbog 1985:			
Udgivelse af årbog	128.225		
Porto til udsendelse	12.880		
	<u>141.105</u>		
– Salg af årbøger og særtryk	18.118		
Tilskud til årbog 1985	15.715	<u>33.833</u>	107.272
Gaver i øvrigt			<u>11.700</u>
			118.972
Gager og feriepenge			51.436
Diverse omkostninger:			
Porto, fragt m.v.	9.019		
Kontorhold	15.450		
Revision og regnskabsassistance	12.600		
Diverse udgifter	1.240		
		<u>38.309</u>	
Afskrivning på EDB-anlæg		9.974	218.691
– underskud, der overføres til kapitalkonto			<u>12.988</u>
			<u>Kr. 205.703</u>

STATUS PR. 1. APRIL 1986

Aktiver:

Likvide midler:			
Kassebeholdning	1.164		
Den Danske Bank, Helsingør	144.445		
Postgiro	<u>11.013</u>		156.622
Debitorer:			
Tilgodehavende vedr. årbog og platter	1.067		
Tilgodehavende moms	<u>2.590</u>		3.657
Mellemregning med fhv. skibsfører			
Harald Læssøe Barfoeds legat			10.000
Beholdning af platter, glaspokaler og fliser			73.880
Obligationer (kursværdi):			
Kr. 8.900 7% Østift.Kreditf. 18.s. 1998 à 95	8.455		
Kr. 41.900 7% Østift.Kreditf. 16.s.4. 2028 à 82	34.194		
Kr. 9.000 7% Østift.Kreditf. 15.s.4. 2011 à 86½	7.785		
Kr. 32.100 7% Københ.Kreditf. 15.s.1.a. 2018 à 84	<u>26.964</u>		77.398
Inventar:			
EDB-anlæg	12.295		
EDB-programmer	<u>7.679</u>		
	19.974		
–afskrivning			10.000
			<u>Kr. 331.557</u>

Passiver:

Diverse kreditorer og skyldige omkostninger			24.548
Vedtagne, endnu ikke ydede gaver			10.000
Reservefond:			
Saldo pr. 1. april 1985			50.048
Kapitalkonto:			
Saldo pr. 1. april 1985	238.027		
+kursregulering af obligationer i behold	<u>21.922</u>		
	259.949		
–underskud ifølge driftsregnskab			246.961
			<u>Kr. 331.557</u>

HENNING HENNINGSSEN JENS M. BARFOED NIELS HAHN-PETERSEN
 MIKAEL SINDING ARNE HOLM OVE THELIN
 HANS JEPPESEN

Skattedepartementet har bevilget selskabet fritagelse for beskatning af fortjeneste ved salg af kompasplatter, glaspokaler og fliser.

Foranstående regnskab er i overensstemmelse med selskabets bøger, som vi har revideret. Obligationsbeholdningens tilstedeværelse er kontrolleret, ligesom bank- og postgiroindestående er afstemt.

København, den 23. april 1986.

BJARNE N. HANSEN
statsaut.revisor

EIGIL BRUHN
statsaut.revisor

FHV. SKIBSFØRER HARALD LÆSSØE BARFOEDS LEGAT

DRIFTSREGNSKAB 1. APRIL 1985 TIL 31. MARTS 1986

Indtægter:

Renter og udbytter:	
Bankindestående	3.558
Obligationer	12.840
	<u>Kr. 16.398</u>

Udgifter:

Gaver til Handels- og Søfartsmuseet	10.000	
Depotgebyrer	75	10.075
Overskud, der overføres til gevinst- og tabskonto		6.323
		<u>Kr. 16.398</u>

STATUS PR. 1. APRIL 1986

Aktiver:

Likvide midler:	
Den Danske Bank, Helsingør, bankbog	53.017
Værdipapirer:	
Obligationer (kursværdi):	
Kr. 107.000 12% Kreditf. Danmark	
Alm.Real 64.s. 2022 à 108¼	115.827
	<u>Kr. 168.844</u>

Passiver:

Mellemregning med Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner		10.000	
Kapitalkonto:			
Legat ifølge testamente	100.000		
Gevinst- og tabskonto:			
Saldo pr. 1. april 1985	35.134		
Overskud ifølge driftsregnskab	6.323		
Kursregulering af obligationer i behold	17.387	58.844	158.844
			<u>Kr. 168.844</u>

Foranstående regnskab er i overensstemmelse med legatets bøger, som vi har revideret. Værdipapirbeholdningens tilstedeværelse er kontrolleret, ligesom bankindestående er afstemt.

København, den 23. april 1986.

BJARNE N. HANSEN
statsaut.revisor

EIGIL BRUHN
statsaut.revisor

Takket være den forståelse for museets kulturhistoriske opgaver, der er vist af søfarten og de kredse, som står i nær tilknytning til dette erhverv, er det lykkedes at dække en del af de med udgivelsen af denne årbog forbundne udgifter.

Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner udtrykker herved sin hjerteligste tak til følgende firmaer og institutioner, der i form af tilskud eller køb af et større antal årbøger har støttet udgivelsen af denne for museets arbejde så betydningsfulde publikation:

Carlsberg Bryggerierne

Den Danske Bank af 1871 A/S

A/S Københavns Handelsbank

Københavns Havnevæsen

Lemvigh-Müller & Munck A/S's Fond

E. Nobel, Cigar- & Tobaksfabrikker A/S

Privatbanken

J. Ring-Andersens Skibsværft

Scandinavian Ferry Lines

Tuborgs Bryggerier A/S

Iver C. Weilbach & Co. A/S

Wiibroes Bryggeri A/S

Texaco A/S

SELSKABET
HANDELS- OG SØFARTSMUSEETS VENNER
(Stiftet 1940)

Tegn venligst nye medlemmer

derved støtter De selskabets formål at virke for forøgelse og forbedring af Handels- og Søfartsmuseets samlinger. - Indmeldelse modtages på museet (tlf. 02 21 06 85). - Selskabets girokonto 7 05 90 00.

Medlemmernes rettigheder:

Gratis adgang til Handels- og Søfartsmuseets samlinger på Kronborg slot.

Selskabet yder gratis sine medlemmer en smuk og interessant illustreret årbog, hvis værdi overstiger kontingentet. Medlemmerne kan til nedsat pris købe en del af de af museet udgivne Søhistoriske Skrifter samt ældre årbøger:

1944-67	pr. stk. kr.	18,00	(bogladepris kr.	25,00)
1968-73	pr. stk. kr.	30,00	(bogladepris kr.	40,00)
1974-77	pr. stk. kr.	45,00	(bogladepris kr.	55,00)
1978-79	pr. stk. kr.	50,00	(bogladepris kr.	65,00)
1980	pr. stk. kr.	50,00	(bogladepris kr.	70,00)
1981-82	pr. stk. kr.	75,00	(bogladepris kr.	120,00)
1983	pr. stk. kr.	75,00	(bogladepris kr.	130,00)
1984	pr. stk. kr.	100,00	(bogladepris kr.	140,00)
1985	pr. stk. kr.	100,00	(bogladepris kr.	145,00)
1986	pr. stk. kr.	100,00	(bogladepris kr.	150,00)

(Årbog 1942-43, 1951-54, 1956-61, 1963-67 er udsolgt).

Pris for biblioteksabonnenter: Årbog 1944-67: kr. 18,00, 1968-73: kr. 30,00, 1974-77: kr. 45,00, 1978-80: kr. 50,00, 1981-83: kr. 75,00, 1984-86: kr. 100,00 pr. stk.

Alle priser er inkl. moms, ekskl. porto og forsendelse.

Bestillinger modtages på Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg, 3000 Helsingør. (Tlf. 02 21 06 85).

Kontingentet er for tiden:

Kr. 100,00 årligt for personer, kr. 300,00 for institutioner eller firmaer.

MARITIM KUNST

Udgivet af
Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner

Bestillinger modtages på Handels- og Søfartsmuseet på
Kronborg, 3000 Helsingør. (Tlf. 02 21 06 85).

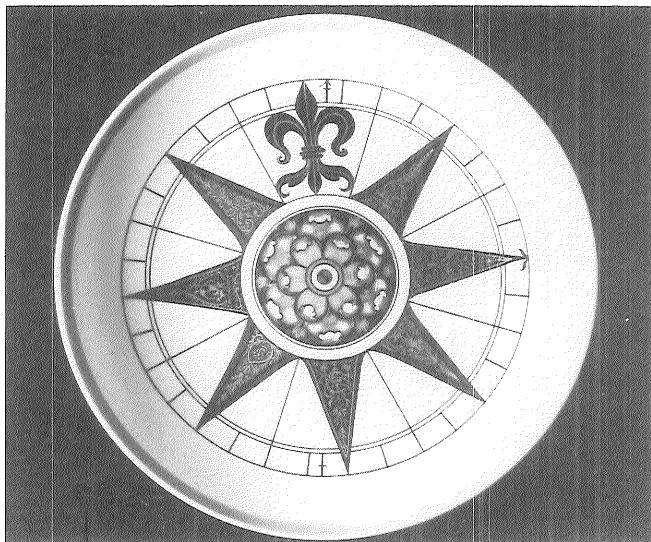
Alle priser er ekskl. moms og forsendelsesomkostninger.

Kompasplatter

Af den siden 1970 udsendte kompasplatteserie er endnu
et mindre oplag af følgende årgange på lager:

Platte 1978 (Iver Jensen Borger, København, omkr.
1760-80), kr. 170,00

Platte 1980 (Christian IV's skibskompass fra 1595 på Ro-
senborg), kr. 205,00

Kompasplatte 1980

Kalkmalerifliser

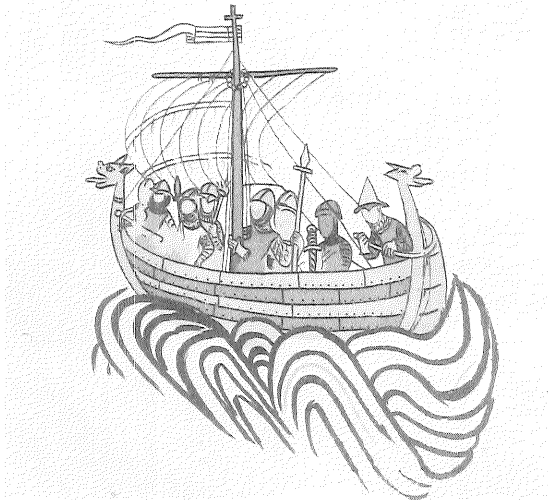
Med gengivelse af skibe på kalkmalerier i danske kirker, i fajance (15x15 cm), i de originale farver, udført af Den kongelige Porcelainsfabrik.

Flise 1981 Harald Hårderådes skib »Ormen hin snare«
(motiv fra Højby Kirke i Odsherred fra ca. 1350-1400),
kr. 158,85

Flise 1982 Olav den Hellige på sit skib »Oksen hin hårde«
(motiv fra Højby kirke i Odsherred fra ca. 1350-1400),
kr. 175,45

Flise 1983 Harald Hårderådes skib »Ormen hin snare«
(motiv fra Skamstrup kirke ved Holbæk fra 1300-årene),
kr. 188,50

Flise 1984 Olav den Hellige på sit skib »Oksen hin hårde«,
(motiv fra Skamstrup kirke ved Holbæk fra 1300-årene),
kr. 205,00

Kalkmaleriflise 1984

Glaspokaler

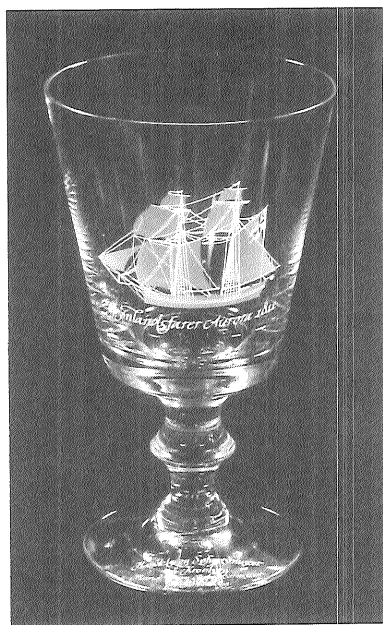
Med indsløbne gengivelser af danske langfarere fra 16-1700-årene, udført i pokaltypen Wellington (159 mm høj) af Holmegaards Glasværker.

Pokal 1982 med motiv af Ostindisk Kompagnis fregat »Oldenborg«, 1672, kr. 172,15

Pokal 1984 med motiv af slaveskibet, fregatten »Fredensborg«, 1777, kr. 197,00

Pokal 1985 med motiv af Middelhavsfarer, briggen »Harmonie«, 1804, kr. 209,00

Pokal 1986 med motiv af Grønlandsfarer, skonnerten »Aurora«, 1811, kr. 209,00

Grønlandsfarerpokal 1986

STIKORDSREGISTER

til Handels- og Søfartsmuseets årbøger 1982-86

Kursiverede navne angiver forfattere.

Kursiverede tal angiver årstallet for årbogen, de øvrige sidetallene.

Sterne (*) angiver illustration(er).

- Abrahamsen, Søren, skibsbygmester 86, 6.
 Acta Archaeologica af H. Shetelig, 86, 112.
 »Akbar« M/S, 82, 148 ff.
 »Aletta«, Vestindiefarer, 82, 32.
 Alhidade, 86, 99.
 Allagare, 86, 36.
 »Allaguash« S/S, 86, 142.
 »Alloa« 3 m stålskonnert, 86, 15.
 Almanakberegning, 86, 73 f.
 Alsbåd, 86, 111, 121.
 Altona, 84, 3 ff.
 »Alva« 3 m stålskonnert, 86, 15.
 »Amalia«, galease, 85, 26 ff*.
 »America« skonnert, 83, 172 ff*.
 America, Argus og Niels. Om en berømt amerikansk skonnerts indflydelse på dansk skibsbygningskunst af Max Vinner, 83, 172 ff*.
 American Transatlantic Company Inc., 86, 141.
 Amplitudeobservation, 86, 44 f.
 Amsterdamøya, 86, 176 ff*.
 Anaximander, korttegner, 86, 56.
 Andersen, Magnus, kaptajn, 86, 128.
 »Ane Jørgine«, skonnert, 84, 38 f.
 Aneroidbarometer, 84, 161.
 Ankerbjærgninger fra Hornbæk af Karl Rønne, 85, 207 ff*.
 Ankersmedning, 85, 208 f.
 Antigua, 82, 17*.
 »A.P. Bernstorff« S/S 1913, 82, 99 ff*.
 »Argus«, skonnert, 83, 172 ff*.
 Arnesen, Niels, styrmand, 86, 143.
 »Arno« S/S, 82, 95 ff*.
 Ascension, 85, 135*.
 »Asta«, skonnert, 86, 14.
 Astrolab, 84, 144 f, 155, 86, 33 ff*, 64, 81*, 99 ff*, 107s.
 »Attenhundrede«, jagt, 85, 24*.
 »Ausable« S/S, 86, 151, 160*.
 Avancio diritorno, 86, 36.
 Avanzare, 86, 36.
 Azimuthtabel, 86, 45.
 Backhus, 84, 77 ff*.
 Baskister, 85, 78.
 Baks-Lag, 85, 76.
 »Bangor« S/S, 86, 147.
 Bantam, 85, 115 ff*.
 Barents, Wilhelm, 86, 176.
 Barograf, 84, 150, 161.
 Baroskop, 84, 150, 161.
 Bartow (Barlow): The Navigators Supply, 86, 44.
 Benediktion, 83, 98.
 Bengtsson, Barna og Anna-Grethe Rischel: Når skibsportrætter konserveres, 85, 20 ff*.
 Benzon, Eggert Christian, skibsbygmester, 83, 184 ff.
 Bergensskottinger, 83, 123.
 Berns, Albert Baltser, Hamborgkøbmand, 82, 70 f.
 »Bertha«, bark, 86, 12 ff*.
 Bestikregning, 86, 57 f.
 Bindesøll, S.C.W., direktør, 82, 93 f.
 »Birgitte Cord« M/S, 84, 173*.
 Bjørkøret, 85, 81 ff.
 Blom, Bert: Status over Handels- og Søfartsmuseets bibliotek, 84, 162 ff*.
 Blussignaler, 82, 25*.
 Boarding-House, 85, 180*.
 Boesen, J.M., skibsfører, 86, 197.
 Boesen, P.M., skibsreder, 86, 197.
 Bohuslen, 86, 114 f.
 Bracka, Brastad sogn, Bohuslen, 86, 118.
 Braem, Goddert, 86, 181 f.
 Braem, Johan, 86, 180 f.
 Brasilien, 84, 24 ff.
 Breddebestemmelse, 86, 98*, 104.
 Breddegrad, 86, 53 f.
 »Brevikskogg«, 83, 14 ff*.
 »British Monarch« jernbark, 86, 6.
 Bronzealderbåd, 86, 118 ff*.
 Brorson & Overgaard, 86, 138.
 Bryllupsceremoni, 84, 118*.
 Brøndums Hotel, 85, 164*.
 Bueminutter, 86, 32 f.
 Busse, 85, 83*.
 Børn og både, 84, 170*.
 Bænkefæller, 85, 78.
 Bådsmandspibe, 85, 50.
 Bådudsmykning, 83, 164 ff*.
 Båke, 84, 79 ff*.

»Cap Melville« *M/S*, 82, 141 f*.
 Capo Boa Esperanza, 84, 103 f.
Chatterton, E. Keble: Ships and Ways of Other Days, 86, 40.
 Chebek, marokansk, 85, 105*.
 Chrestensen, Peder, kommandør, 84, 3 f.
Christensen, Arne Emil: Kragerø-Koggen, brugsbåten som ble regattabåd, 83, 12 ff.
 Christensen, H.P., direktør, 82, 106 ff*.
Christiansen, Palle Ove: Håndværkeren i bådebyggeren. En skitse af arbejde og mentalitet, 83 19 ff.
 Christianssted, 82, 35*.
 Clausen, R.M., købmand, 83, 134 f.
 »Cleveland« *S/S*, 86, 136, 152*.
 Coal-Token, vestindisk 84, 177*.
 Coracle, 86, 130.
 »Country-Trade«, 85, 133 f.
 »Criemhilde«, brig, 86, 4 f*.
Crumlin-Pedersen, Ole: Med »Nordisk maritim-historisk arbejdsgruppe« hos Christian Mad-sen i Lynæs, 83, 52 ff*.
 Curragh, irsk, 86, 124 f*.

»Dagmar Skou« *M/S*, 82, 134*.
 »Dan« åledrivrivase, 83, 69 ff*.
 »Dana Futura«, trailerfærge, 82, 144 f*.
 »Danmark«, bark, 86, 13 f*.
 Dan & Victoria - To åledrivrivaser af *Morten Gøthche*, 83, 69 ff*.
 Danskegattet, 86, 177 f*.
 Dansk Sejlads på Vestindien og Guinea 1671-1807 af *Erik Gøbel*, 82, 5 ff*.
 Danskøya, 86, 174 f*.
 Dan-Værft, 82, 145 ff.
 Davis, John, 86, 66.
 Davis' kvadrant, 84, 144. 86, 66, 85*, 103.
 Deflektor, 84, 160.
 »De Hermann«, hvalfanger, 84, 7 f*.
 De Inventeribus Rerum af *Polidore Virgie*, 86, 44.
 Deklination, 86, 48, 68*.
 »Delfinen«, Lynæsbåd, 83, 59*.
 Den danske besejling af Sydamerika i det 19. år-hundrede af *Karen Elisabeth Follet*, 84, 24 ff*.
 D.F.D.S., 82, 100 ff.
 »De 13 Søsken«», kvase, 83, 82 ff*.
 Deviation, 86, 48 f.
 »Diana«, skrueskonnert, 85, 194 ff*.
 Diopter, 86, 45.
 Distancemåling, 86, 54.
 »Djursland« *S/S*, 86, 136, 156*.
 Dog Watch, 85, 46.
 »Dollar« 3m stålskonnert, 86, 15.
 Dooren, Anthonie van, kaptajn, 85, 116 f*.
 »Dorthe Jensen« *S/S*, 86, 136.

Draghytte, 85, 214.
 Draghyttel, 85, 214.
 »Dronning Ingrid« *M/F*, 82, 129 f*.
 Duhn, Hans Jürgen, kommandør, 84, 3 f.
 »Dunmore« 3m stålskonner, 86, 15.
 Dybdelod, 86, 52.
 Dybdemåling, 84, 137 f.
 Dækskonstruktioner, 83, 87*.
 Dåb, 83, 97 ff*.

Edward I, kong, 85, 97*.
 Elektrisk lys på Handels- og Søfartsmuseet, 85, 221.
 »Elisabeths Minde«, kvase, 83, 73 ff*.
Ellehilde, Hans: Nordens Gudeverden, 86, 104.
 »Ellen Jensen« *S/S*, 86, 136.
 En dansk-amerikansk messedrengs erindringer fra danske dampskibe af *Erik Hemmingsen*, 82, 54 ff*.
 »En kortfattet Fremstilling af Navigationens Udvikling« af *Jens Kusk Jensen*, 86, 17, 26 ff.
 »Ernst Dreyer«, barkentine, 83, 107*.
 »Esrom« *S/S*, 86, 136.
 Étmål, 85, 45 ff.

Falk, Fritz Joachim: Rømpkaptajner i Altona om-kring år 1800, 84, 3 ff*.
 »Falkland« *S/S*, 86, 136.
 »Falster« vagtskib, 85, 210*.
 Farmannalog, 85, 84.
 Fartbestemmelse, 84, 141 ff.
 Fartmåling, 86, 54.
 »Fasolt« *S/S*, 86, 146.
 Fedtlapper, 83, 101.
 Fejøbådebyggeri, 83, 26 ff.
 Fejøkvasse, 83, 30 f.
 »Finland« *S/S*, 86, 136, 149*.
 Flaskedåb, 83, 110 ff*.
 Flitsbue, 84, 144, 156. 86, 88 f*, 107.
 Flyversekstant, 86, 97*.
 Foreign Transport and Mercantile Corpora-tion, 86, 142.
Follet, Karen Elisabeth: Den danske besejling af Sydamerika i det 19. århundrede, 84, 24 ff*.
 »Forsøg paa at rekonstruere nordiske Oldtids-skibe« af *Jens Kusk Jensen*, 86, 111.
 Fort Dansborg, 85, 129*.
 Fra Dannebrog til Stars and Stripes under 1. verdenskrig af *Kaj Lund* og *Frederik Frederichsen*, 86, 135 ff*.
Frederichsen, Frederik og *Kaj Lund*: Fra Danne-brog til Stars and Stripes under 1. verdens-krig, 86, 135 ff*.
 »Frederik«, orlogsskib, 82, 73*.
 »Frederikke Louise«, 82, 19.
 »Frederiksdal«, 82, 37*.

Frederikshavn havn, 85, 171*.
 Frederiksværn flådebase, 82, 21*.
 Frederiksværn havn, 82, 21*.
 Freonanlæg, 82, 120 f.
 Frugtfart, 82, 120 f.
 »Funchal« S/S, 82, 139 f*.
 Fyrpenge, 85, 12.
 Førstevagt, 85, 46.
 Førvagtsystem, 85, 78 f.

 Gallionskrølle, 82, 183*.
 Gammel Skagen, 85, 150*.
 »Garibaldi« 3-m. skonnert, 83, 103*.
 Gasturbine, 82, 125 f.
 »Genesee« S/S, 86, 145, 149*.
Gilbert, dr.: The Magnet, 86, 44.
 Globus, 84, 154.
 »Glory« fregat, 86, 48s.
 Gnomon, 84, 155. 86, 30 f*, 99.
 Goia, John, opfinder, 86, 43.
 Gokstadskibet, 86, 40, 115.
 »Golden Odyssey«, krydstogtskib, 82, 148 ff*.
 »Gotland« S/S, 86, 136, 154*.
 Gradinddeling, 86, 103.
 Gravfund, 86, 174 ff*.
 »Grevinden af Laurvigen«, 82, 28. 84, 101 ff.
 »Grovelea« S/S, 86, 147.
 »Groveness« S/S, 86, 151.
 »Grønland« S/S, 86, 136.
 Grønlandsskibe, 82, 120 f.
 Guldbåd, 86, 121.
 Guano-fart, 84, 42 ff*.
 Gudfar, 83, 114.
 Gudmand, 83, 114.
 Gudmor, 83, 110 ff*.
 Guinea, 82, 5 ff*.
 Gunter's kvadrant, 84, 156. 86, 107.
 Gyroskopkompas, 84, 154. 86, 49.
Gøbel, Erik: Dansk Sejlads på Vestindien og Guinea 1671-1807, 82, 5 ff*.
Gøthche, Morten: Dan & Victoria - To åledrivrakker, 83, 69 ff*.
Gøthche, Morten: Konservator Christian Nielsens virke på Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg, 83, 203 ff*.

 Haeyen, Aelberg, 84, 61 f.
 Hålfrymiskista, 85, 77.
 »Halland« S/S, 82, 55 f*.
 Halmøe, F.N., seilmager, 83, 93*.
 »Halsskov« M/F, 82, 127 f.
 Handels- og Søfartsmuseet, Status og Fremtid af *Hans Jeppesen*, 82, 165 ff.
 Handels- og Søfartsmuseet, Status over bibliotek af *Bert Blom*, 84, 162 ff*.

Hansen, Hans Peter, skibsbygmester, 83, 140 f.
 Hansen, Knud E., ingeniør, 83, 54 f.
 Harrison, John, 86, 67.
 Hasselnød, 86, 175, 190*.
 »Haugarland« S/S, 86, 136.
 »Havfruen«, fregat, 85, 173 ff*.
 »Havmanden«, orlogsfartøj, 82, 6.
 Havnekort, 84, 56 ff*.
 »Hector«, admiralskib, 86, 191.
 »Hela« krydstoldjagt, 83, 159.
 »Helene«, barkentine, 86, 12.
 Helleristninger, 86, 114 f*.
 »Helsingør«, lodsbåd, 83, 206 ff*.
 »Helsingør« S/S, 82, 88*.
 Helsingør Jernskibs- og Maskinbyggeri, 82, 93 f*.
 Helsingør Værft 1882-1982 af *Hanne Poulsen*, 82, 84 ff*.
 »Helwetus«, fregat, 85, 21*.
Hemmingsen, Erik: En dansk-amerikansk meste-drengs erindringer fra danske dampskibe, 82, 54 ff*.
 »Henning« S/S, 86, 16.
Henningsen, Henning: Christian Nielsen, konservator (1914-1982), 82, 174 ff*.
Henningsen, Henning: Med Kronborg om styrbord, 85, 3 ff*.
Henningsen, Henning: Museumsdirektør Hans Jeppesen, 82, 3 f*.
Henningsen, Henning: Rejs ud til vagt! Om vagtsystemets forudsætninger og opkomst, 85, 45 ff*.
Henningsen, Henning: Skikke ved søsætning, navngivning og dåb af skibe i Danmark, 83, 97 ff*.
Henningsen, Henning: Vogt Jer for Lappesand. Om læsekort og deres beskrivelser af danske farvande, 84, 56 ff*.
 »Her er intet skibsværft....«, Skibsbygningen i industristatistikken 1823-1855 af *Anders Monrad Møller*, 83, 130 ff*.
 »Hercules«, kuf, 86, 229*.
 »Herkules«, flydekran, 82, 146 ff*.
 »Herkulesstenen«, 86, 42.
 Heyerdahl, Thor, 86, 129.
 »Hilaria«, lystfartøj, 83, 153*.
 Hipparch, korttegner, 86, 56.
 Hjørtspringbåden, 86, 20, 110 ff*.
 »Hocking« S/S, 86, 145.
 »Hogland« S/S, 86, 136.
 Holm, Mads Christian, direktør, 82, 84 f*.
 Holm, Peter Petersen, kaptajn, 84, 7f.
 Hornbæk, 85, 207 ff*.
 Horus, 86, 42.
 »Housatonic« S/S, 86, 145.
 Hovedkompas, 84, 135*.

- Hudson, Henry, 86, 179.
Hulegilde, 83, 107.
Humbla, Ph., 86, 130.
»Hundborg« S/S, 86, 136.
Hundevagt, 85, 46.
Hvalfanger, 86, 175 f.
Hvalfangeren og hasselnødden af *Ingrid Lütken*, 86, 175 ff*.
Hvalfangst, 84, 3 ff. 86, 175 f, 183*.
Høgstedt, Carl J., 86, 142.
Høgstedt, O.F., kaptajn, 86, 153.
Højdegilde, 83, 102.
Højderettelse, 86, 67.
Højvande, 86, 74.
»Håndbogen«, 86, 14 ff.
»Haandbog i praktisk Sømandsskab« af *Jens Kusk Jensen*, 86, 3 ff*.
Håndlod, 86, 52.
Håndlog, 84, 142 f. 86, 53.
Håndværkeren i bådebyggeren. En skitse af arbejde og mentalitet af *Palle Ove Christiansen*, 83, 19 ff.
Håndværksredskaber, 83, 43*.
»Ida«, bark, 86, 197 ff*.
Inddelingsmaskine, 86, 66.
Interkardinalstreger, 86, 43.
Isbrandtsen, Hans Jeppesen, skibsreder, 86, 135 ff*.
»Island«, S/S, 86, 136.
Islandsbåd, 86, 112.
»Jacob«, bark, 82, 183.
»Jacob Kjellerup« S/S, 86, 18.
Jakobstav, 84, 144 f. 86, 64, 82 ff*. 102 ff*.
Jakobstav bagvendt, 86, 82 ff*, 103*, 107.
Jakobstav forvendt, 86, 84*, 107.
Jaspers, Peder, kommandør, 84, 3 f.
»J.C. la Cour« S/S, 82, 96 ff*.
»Jens Bang«, S/S, 86, 16 ff*.
Jensen, Albert, skibsreder, 86, 135 f.
Jensen, Jens Kusk, 84, 134 ff.
Jensen, Jens Kusk, 1866-1936 af *Søren Thirslund* og *Hans Jeppesen*, 86, 2*, 4 ff.
Jensen, Jens Kusk: Praktiske forsøg og rekonstruktioner af *Søren Thirslund* og *Hanne Poulsen*, 86, 99 ff*.
Jensen, Jens Kusk, liste over skriftlige arbejder, 86, 24.
Jeppesen, Hans af *Henning Henningsen*, 82, 3 ff*.
Jeppesen, Hans: Handels- og Søfartsmusee, Status og Fremtid, 82, 165 ff*.
Jeppesen, Hans: Konservator Christian Nielsen, 83, 3.
Jeppesen, Hans og *Søren Thirslund*: Jens Kusk Jensen 1866-1936, 86, 4 ff.
- Jespersen, Gregers, kommandør, 84, 3 f.
Jespersen, Peder, kommandør, 84, 3f.
»Johanna Magdalena«, hvalfanger, 85, 31 ff*.
»José Marti«, fragt- og skoleskib, 82, 150 ff*.
Juan, D. Jorge, navigatør, 86, 66.
Jupiters måner, 86, 71.
Jævndøgnsobservation, 86, 104.
Jørgensen, J.C., kaptajn, 86, 161.
Kadrejaeri, 85, 12.
»Kankakee« S/S, 86, 150.
Kap det gode Håb, 84, 103 f. 85, 126*.
Kap-kolonien, 84, 108*.
Kapsejlad, 83, 180 ff.
Kapstaden - som de kendte den af *Kåre Lauring*, 84, 101 ff*.
Kaptajn Per Møller Pedersens erindringer, 85, 142 ff*.
Kardinalstreger, 86, 43.
»Karen«, skonnert, 83, 197 f.
Keulen, van, søatlas 1734, 82, 18*.
Kisby, Hans Christian, krydstoldassistent, 83, 154*.
Kistekammerater, 85, 78.
Klein, Hans Petersen, kaptajn, 82, 32.
Klem, Knud: Mit møde med Christian Nielsen, 83, 5 ff.
Klepsydra, 85, 51.
Klipperspejl, 83, 192 ff*.
Kløvborg, havnefoged og reder, 86, 4.
Kløvborg, Arendt, skibsreder, 86, 15.
Kløvborg, J.J., forretningsfører, 86, 15.
Knob, 86, 212 ff*.
Kogge, 83, 12 ff*. 85, 68*.
Kompas, 86, 42.
Kompaskort, 84, 56 f.
Kompasstreger, 86, 61.
Kong Hans' skibsværft, 82, 179 ff*.
Konservator Christian Nielsen in Memoriam af *Hans Jeppesen*, 82, 2 ff*.
Konservator Christian Niensens virke på Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg af *Morten Gøthche*, 83, 203 ff*.
Konservering, 85, 20 ff*.
Kon-Tiki, 86, 129.
»Koster« S/S, 82, 89 ff*.
»Korsør« M/F, 82, 105 ff*.
Krabbe, Mogens, 86, 191.
Kragerø-koggen, bruksbåten som ble regatta-båd af *Arne Emil Christensen*, 83, 12 ff*.
Krogen, 85, 3f.
Kronborg, 85, 3 ff*.
Kronborgs fæstningsanlæg, 85, 11*.
Kronometer, 84, 158. 86, 67.
»Kronprinsesse Louise« H/F, 82, 91 ff*.
»Kronprins Frederik«, brig, 83, 99*.

- »Kronprins Frederik« M/S, 82, 113 ff*.
 Krydstoldjagt »No XXVII« af *Holger Munchaus Petersen*, 83, 149 ff*.
 Krydstoldvæsenet, 83, 149 ff.
 Kusk Jensen, Jens, se Jensen, Jens Kusk.
 Kvadrant, 84, 144 f*; 86, 33 f*; 61 ff*, 80*, 90*.
 Kvalsundbåden, 86, 115.
 Kvartér, 85, 48.
 Kvartermand, 85, 81 ff.
 Kvaser, bygget af Christian Nielsen, 83, 79 ff*.
 Kviksølvbarometer, 84, 160.
 Kølsekibe, 82, 120 f.
- Ladbroen, 85, 85.
 »Lady Furness« S/S, 86, 147.
 La Guayra, 84, 39 f*.
 Lambo, Jasper Tagholm, kaptajn, 84, 19 f.
 Landragningsvod, 85, 146*.
 »Land«skibe, 86, 144.
 Landtoning, 84, 86 ff*.
 Lange, maskinmester, 86, 19.
 »Lapland«, S/S, 86, 136.
 Lappesand, 84, 56 ff*.
 »Larsens Plads«, galease, 85, 194 ff*.
 »Laura«, skonnert, 83, 197*.
Lauridsen, John T.: Skibsbyggeri for den danske Krone i Neustadt i 1640'rne, 82, 70 ff*.
Lauring, Kåre: Kapstaden, som de kendte den, 84, 101 ff*.
 »Lauritz«, 83, 135*.
 Lavvande, 86, 74.
 League, 86, 54.
 Leeskaart, 84, 63 ff*.
 »Le routier de la mer«, læsekort, 84, 83 f.
 Limerickbåd, 86, 121.
 Lindeman, Jan Leendersen, 85, 115 ff.
 Lindesnes vippefy, 82, 9*.
 Liste over konservator Christian Niensens arbejder, 83, 219 ff.
 »Livland« S/S, 86, 136.
 Lod, 86, 52.
 Loddemaskine, 86, 52.
 Lodsno, 86, 36.
 Log, 86, 53 ff*.
 Logflynder, 84, 143*, 86, 53 f.
 Loggemaskine, 86, 53.
 Logglas, 85, 52*, 86, 54.
 Logline, 86, 53.
 Logskib, 86, 53.
Lorentzen, Jens: Sjøtting - Nyt liv til gammelt ord, 83, 123 ff*.
 »Lucie Emerentze« Vestindiefarer, 82, 32.
Lund, Kaj og Frederik Frederichsen: Fra Dannebrog til Stars and Stripes under 1. verdenskrig, 86, 135 ff*.
 Lund, Karin Birgitte, 86, 212 f*.
- Lustratio, 83, 98.
 Lynæsjolle, 83, 55.
 Lysindlægning på Handels- og Søfartsmuseet, 85, 221.
Lütken, Ingrid: Hvalfangeren og hasselnødden, 86, 175 ff*.
 Læsekortbog, 84, 61 ff.
 Løbegilde, 83, 106.
 Løbende rigning, 83, 88 ff.
- Madsen, Chr., bådebygger, Lynæs, 83, 52 ff*.
 Madsen, Lars, reder, 82, 32.
 »Magda«, sjøtting, 83, 124*.
 Magleby, Alfred E., skibsfører, 86, 139.
 Magnetjernsten, 86, 42.
 Magnetkompas, 86, 49.
 Magnetkraft, 86, 42.
 Majgrønt, 83, 164 ff*.
 »Manitowoc« S/S, 86, 151 f*.
 Manø, Bodser Pedersen, kaptajn, 84, 8 f.
 Manø, Hans Pedersen, kaptajn, 84, 8 f.
 Manø, Jens Pedersen, kaptajn, 84, 8 f.
 »Margrethe« S/S, 86, 19 f*.
 »Maria« brigantine, 86, 7.
 Marraine, 83, 111 f.
 »Marry« skovlodsbad, 83, 205*.
 Marselis d.y., købmand, 82, 74.
 Marselis, d.æ. Gabriel, 82, 70 f.
 Marstrander, Sverre, arkæolog, 86, 129 f.
 Martens, Friederich, 86, 182.
 Martenshoek, Holland, 86, 15 f.
 Mastemønter, 83, 102.
 Mathiasen, L.A., kaptajn, 86, 6.
 »Maumee« S/S, 86, 151, 157*.
 »Mauretania« S/S, 86, 121.
 Med barken »Ida« til Australien, 86, 197 ff*.
 Med Kronborg om styrbord af *Henning Henningsen*, 85, 3 ff*.
 Med »Nordisk Maritimhistorisk Arbejdsgruppe« hos Christian Madsen i Lynæs af *Ole Crumlin-Pedersen*, 83, 52 ff*.
 Mercator, Gerard, 84, 60 f.
 »Mercur« skonnert, 86, 140.
 »Mercurius«, postjagt, 83, 215 ff*.
 Merkatorkort, 86, 64.
 »Mette Jensen« S/S, 86, 160*.
 Mikkelsen, Halvor, kaptajn, 86, 152.
 Misvisning, 86, 44 ff*.
 Mit møde med Christian Nielsen af *Knud Klem*, 83, 5 ff*.
 Montserat, 82, 17*.
 Mortensen, M.S., skibsbygmester, 83, 191 f.
 »Muskegon« S/S, 86, 145, 154*.
 Müller, Johannes, 86, 64.
Møller, Anders Monrad: Her er intet skibsværft... Skibsbygningen i industristatistikken 1823-1855, 83, 130 ff*.

- Møller, A.P., skibsreder, 86, 136.
Møller, Mærsk Mc Kenney, skibsreder, 85, 220*.
Mønstringsprotokol 1795, 84, 6*.
Måleinstrument, 86, 64 f.
Månedistanceobservation, 86, 71.
Måneviser, 86, 107.
- Naamgeefster, 83, 112.
Nagel & Søn, Chr., Fejø, 83, 91*.
Naglevarmere, 82, 119*.
Nattevagt, 85, 70 ff.
Natviser, 86, 70*.
Nautilusskaller, 83, 233*.
Nautiske instrumenter på Handels- og Søfartsmuseet af Søren Thirslund, 84, 133 ff*.
Navigation, 84, 133 ff*.
»Navigationsskolen« krydstoldjagt, 83, 153*.
Navnemoder, 83, 112.
Navngivning, 83, 97 ff*.
Nef, 85, 68*.
»Neptunus«, orlogsfartøj, 82, 6.
Neustadt, 82, 70 ff*.
»Nevada« S/S, 82, 101 f*.
Nielsen, Carl, bådebygger, 83, 20 ff.
Nielsen, Christian (1914-1982) af Henning Henningsen, 82, 174 ff*.
Nielsen, Christian, konservator, 83, 2 ff*.
Nielsen, Hans, kommandør, 84, 3 f.
Nielsen, Niels Chr., bådebygger, 83, 19 ff.
»Niels« skonnert, 83, 172 ff*.
Nocturnal, 86, 67 f*.
Noniuaflæsning, 86, 66.
Nordens gudeverden af Hans Ellekilde, 86, 104.
»Nordic Hawk« T/T, 84, 175*.
»Nordisk maritimhistorisk arbejdsgruppe«, 83, 52 ff*.
Norwood, Richard, 86, 53.
»Nyland« S/S, 86, 136.
Nydambåd, 86, 108 f*, 115.
Når skibsportrætter konserveres af Barna Bengtsson og Anne-Grethe Rischel, 85, 20 ff*.
- »Odense Fjord«, krydstoldjagt, 83, 159.
»Odense Fjord«, toldvagtsskib, 83, 152*.
Oktant, 84, 144 f*.
Olafsson, Jon, 86, 191.
Oldtidens søfart, 86, 29 ff.
»Olex« T/S, 86, 150.
Om vagtsystemets forudsætninger og opkomst, Rejs ud til vagt! af Henning Henningsen, 85, 45 ff*.
»Opsætte natglasset«, 85, 91.
Osebergskibet, 86, 115.
Ostindien, 85, 132*.
Ottar, 84, 63 ff*.
Ottars og Wulfstans rutebeskrivelser, 84, 63 ff*.
- »Paillasse«, 85, 77.
Paketmast, 83, 194.
Papirkonservering, 85, 20 ff*.
Parmentier, Jan: »Voogel Phoenix«s rejse til Bantam 1677-1679, 85, 115 ff*.
Parrain, 83, 111 f.
Paskort, 84, 56 f.
Patentlog, 84, 143 f*.
Patin, 83, 112.
»Paula« S/S, 82, 56 f*.
Paulli, Simon, 86, 192.
Pedersen, Per Møller, kaptajn, (1856-1941), 85, 143 ff*.
»Peder Skram«, patruljehjager, 1966, 82, 142 f*.
Pejleanordninger, 84, 153.
Pejleapparater, 86, 45.
Pejleskive, 86, 46*.
Peripler, 84, 62 f.
Petersen, Holger Munchaus: Krydstoldjagt »No. XXVII«, 83, 149*.
Petersen, Hugo C., kaptajn, 86, 158.
Petersen, Oscar, skibsreder, 86, 197.
Pfungstbusch und Weinachtsbaum im Topp Brauchtümliche Zeichensetzung auf Schiffen af Wolfgang Rudolph, 83, 164 ff*.
Phillips, Thomas, kaptajn, 86, 124.
Pindekompas, 84, 148 f*. 85, 50, 61*. 86, 61 f*.
Pinsegrønt, 83, 164 ff*.
Pistors cirkel, 86, 96*.
Plakat, 86, 212 f*.
Platfodvagt, 85, 46.
Platte kort, 86, 61.
»Ploven«, 84, 144. 86, 86 f*, 107.
Plutark, 86, 42.
Polynesiske søkort, 86, 107.
»Polyxene« S/S, 82, 89 f*.
Portolan, 84, 56 ff*, 154. 86, 57.
Portolano, 84, 62 f.
»Portolano Rizzo«, 84, 83 f.
Poulsen, Hanne: Helsingør Værft 1882-1982, 82, 84 ff*.
Poulsen, Hanne og Søren Thirslund: Jens Kusk Jensens praktiske forsøg og rekonstruktioner, 86, 99 ff*.
Practical Navigation af John Seller, 86, 28 f, 102.
»Prins Christian« D/F, 82, 98 f.
»Prinsesse Alexandrine« D/F, 82, 99 f.
»Prinsesse Margrethe« M/S, 82, 132 f*.
Prismecirkel, 86, 96*.
Profos, 85, 58 f.
Protestskrivelse, 82, 23*.
»Providentia«, 83, 133*.
Ptolemæus, korttegner, 86, 56.
Pælekompas, 86, 49.
Pøtger, 85, 73.

»Quadissiyat Saddam«, luksusyacht, 82, 153 f*.
Quille, Tanum sogn, 86, 118.

Radiograf, 84, 160.

Rageknive, 86, 113 f*.

Ramsden, Jesse, 86, 66.

Rasmussen, Henrik, kaptajn, 82, 38.

»Ra II«, papyrusbåd, 86, 129.

»Ravenscourt« bark, 86, 159.

Refleksionscirkel, 84, 144 f*, 86, 95*.

Regiomontanus, 86, 64.

Rejsegilde (1785) Troense, 83, 102.

Rejs ud til vagt. Om vagtsystemets forudsætninger og opkomst af *Henning Henningsen*, 85, 45 ff*.

»Reka«, B-kogg, 83, 13 ff*.

Retningsbestemmelse, 84, 138 f*.

Riebeeck, Jan Anthoniszoon van, 84, 107.

»Rigmor«, åledrivrivkase, 83, 75 ff*.

Rimstok, 86, 73.

Rio-Grande-fart, 84, 46 ff*.

Rischel, Anna-Grethe og Barna Bengtsson: Når skibspor-trætter konserveres, 85, 20 ff*.

Ritorno, 86, 36.

Robbin Island, 84, 103 f.

Rohmann, Chr., skibsbygmester, 82, 93 f.

Ro-ro skibe, 82, 142 ff.

»Rota«, brig, 84, 51*.

Routier, 84, 62 f.

Rudetabel, 84, 148, 86, 61 f*.

Rudolph, Wolfgang: Pflingsbusch und Weihnachtsbaum im Topp, Brauchtümliche Zeichensetzung auf Schiffen, 83, 164 ff*.

Rullegilde, 83, 101 f.

»Rygja« S/S, 86, 136.

Rygård, Hornsherred, 86, 104.

»Rødefjord«, fiskehukkert, 84, 2*.

Rømøkaptajner i Altona omkring år 1800 af *Fritz Joachim Falk*, 84, 3 ff*.

Rønne, Karl: Ankerbjærgninger fra Hornbæk, 85, 207 ff*.

Rønne, Morten Hermansen, kaptajn, 82, 38.

Råboere, 83, 125*.

»Saco« S/S, 86, 145.

»Saga Siglar«, Skuldelevskib, 86, 131.

»Saginaw« S/S, 86, 145.

Salutering, 82, 10.

Samlingen af nautiske instrumenter på Handels- og Søfartsmuseet af *Søren Thirslund*, 84, 133 ff*.

Sandglas, 84, 146 f*. 86, 54.

Sandtid, 86, 48.

Sandur, 84, 146 f*. 86, 54 f.

St. Croix, 82, 19.

St. Thomas havn, 82, 31*.

»Sarmatia« S/S, 85, 204 ff*.

»Schack Rathlou« fregat, 84, 13 f*.

Schmidt, Jacob, kaptajn, 86, 159.

Schrøder, Hermann, skipper, 82, 6.

»Seattle« S/S, 86, 147.

Sehested, N.F.B., godsejer, 86, 127.

Sejlads på Guinea 1671-1807, 82, 5 ff*.

Sejlad på Vestindien 1671-1807, 82, 5 ff*.

»Sejlskibssømandens bibel«, 86, 15.

Sekstant, 84, 144 f, 86, 94*.

Seller, John: Practical Navigation, 86, 28 f, 102.

»Seneca« S/S, 86, 145.

Sessunautar, 85, 77.

s'Grooten, kartograf, 84, 60 f.

Shetelig, H.: Acta Archaeologica, 86, 112.

Ships and Ways of Other Days af *E. Koble Chatterton*, 86, 40.

Shorting, 83, 127.

Siblet, 85, 60 f*.

Sillbåtar, 83, 128.

Sinus Codanus, 84, 89.

Sinuskvadrant, 84, 148 ff. 86, 61 f*.

Sivbåd, ægyptisk, 86, 115.

Sjotjing. Nyt liv til gammelt ord af *Jens Lorentzen*, 83, 123 ff*.

Sjægt, 83, 126.

Skagen, 85, 143 ff*.

»Skansen«, krydstoldjagt, 83, 155*.

Skibsbarsel, 83, 106.

Skibsbryllup, 83, 101.

Skibsyggeri, Neustadt, 82, 70 ff*.

Skibsbygningen i industristatistikken 1823-1855 af *Anders Momrad Møller*, 83, 130 ff*.

Skibsdåb, 83, 110 ff*.

Skibsforslis, 86, 7 f.

Skibsklokke, 85, 56 ff*.

Skibsportrætter, 85, 20 ff*.

Skibsvagter, 85, 45 ff*.

Skikke ved søsætning, navngivning og dåb af skibe i Danmark af *Henning Henningsen*, 83, 97 ff*.

Skindbåd, 86, 110.

Skitsekort, 84, 59 f.

»Skjold«, skonnert, 86, 4, 14 f.

»Skjold« 3m stålskonnert, 86, 15.

Skottinger, 83, 123.

Skovlvådsbåd, 83, 32 f.

Skuldelev-skib, 85, 66*.

Skyggepind, 86, 105.

»Skælmstykker«, 86, 45.

Skåltegn, 86, 105.

Slavefart, 82, 8.

Slavehandel, 84, 114 f.

Sluthøjtid, 83, 102.

Sluthøtte, 83, 102.

Sluttegilde, 83, 102.

Slutløb, 83, 102.

Slædekø, 86, 116.

Slå glas, 85, 50 f.

- Smith, G.V., kaptajn, 86, 127.
 Snipa, 83, 126.
 Solhøjde, 86, 38 f*.
 Solring, 84, 158, 86, 67 f*.
 Solur, 84, 146 f*.
 Sommersolhverv, 86, 104.
 South Shields, 85, 179*.
 Spantegilde, 83, 102.
 Spejloktant, 86, 66, 92 f*.
 »Spes & Fides«, 83, 137*.
 Spisegilde, 83, 106.
 Spisereglement, 82, 28*.
 Spitsbergen, 86, 176 ff*.
 Sponsor, 83, 112.
 »Spån«, 83, 33*.
 Stammebåd, 86, 110.
 Stationspointer, 84, 150.
 Status og Fremtid, Handels- og Søfartsmuseet af *Hans Jeppesen*, 82, 165 ff.
 Status over Handels- og Søfartsmuseets bibliotek af *Bert Blom*, 84, 162 ff*.
 Stavnbø, 85, 80.
 Steers, Georg, 83, 174 f.
 Stenalderens Almanak af *Jens Kusk Jensen*, 86, 105.
 »Stenen«, 86, 42.
 Stinnes, Hugo, 86, 136.
 »Stirling« 3m stålskonnert, 86, 15 f*.
 Storcirkelkort, 86, 64.
 Storcirkelsejls, 86, 64.
 »Stronsa« fuldriiger, 86, 152.
 »Stryge for Kronborg«, 85, 13 f*.
 Stående rigning, 83, 87 ff*.
 »Superb«, brig, 84, 29*.
 Svalbard, 86, 175 ff*.
 »Sydland« S/S, 86, 136.
 Søatlas 1734, van Keulen, 82, 18*.
 Søfløjte, 85, 50, 58.
 Søkort, 84, 59 ff.
 Sølv, Carl V., skibsfører, 84, 134 ff.
 »Sømandens kompas«, 86, 43.
 Sømandsskab for Baade, Lystfartøjer og Motorbaade af *Jens Kusk Jensen*, 86, 20.
 Søsætning, 83, 97 ff*.
 Søur, 84, 144, 86, 57.
- Taffelbayen, 84, 100 ff*.
 Taffelbjerget, 84, 102 ff.
 Teunis, Hans Hansen, kommandør, 84, 4 f.
 The Harbour Expenses of Northern Europe« af *Jens Kusk Jensen* m.fl., 86, 20.
 The Magnet af dr. *Gilbert*, 86, 44.
 The Navigators Supply af *Bartow (Barlow)*, 86, 44.
Thirslund, Søren: Samlingen af nautiske instrumenter på Handels- og Søfartsmuseet, 84, 133 ff*.
- Thirslund, Søren* og *Hans Jeppesen*: Jens Kusk Jensen 1866-1936, 86, 4 ff.
Thirslund, Søren: Træk af navigationens historie. Jens Kusk Jensen: En kortfattet Fremstilling af Navigationens Udvikling, 86, 26 ff.
Thirslund, Søren og *Hanne Poulsen*: Jens Kusk Jensens praktiske forsøg og rekonstruktioner, 86, 99 ff*.
 Tidsbestemmelse, 86, 67 f*.
 Tidsmåling, 84, 146 f*.
 Timeglas, 85, 50.
 Timevinkel, 86, 33*.
 Toft, Mette, 85, 22*.
 »Torben Mærsk« M/S, 82, 135 f*.
 2-skifte vagt, 85, 47.
 Traktaten med Brasilien, 1827, 84, 27*.
 Transportører, 84, 159.
 Trekantfart, Europa, Guinea, Carabien, 82, 8 f.
 »Trelleborg« M/F, 82, 131 f*.
 3-skiftevag, 85, 47.
 Træk af navigationens historie. Jens Kusk Jensen: En kortfattet Fremstilling af Navigationens Udvikling ved *Søren Thirslund*, 86, 26 ff*.
 Turbolader, 82, 125 f.
 Turinerhæk, 83, 192 f.
 Typhon, 86, 42.
- Udkiksvagt, 85, 82.
 Udsmykning af skibe, 83, 164 ff*.
 Ugesøs (6 nautiske mil), 85, 77.
 Universalring, 86, 68*.
 »Uriarte IV« S/S, 86, 146.
- Waghenaer, Lucas Janszoon, 84, 60 f.
 Vagter, 85, 45 ff*.
 Vagtinddeling, 85, 45 ff*.
 Vagtskifte, 85, 54*.
 Vagtur, 84, 146* 86, 67.
 »Valkyrien« fragt- og skoleskib, 86, 153.
 Vanddybdemåling, 84, 137 ff.
 Vandmærke, 85, 28 ff*.
 Vandsnegl, 86, 54.
 Vandur, 85, 51, 146 f.
 Vartegnspenge, 85, 12.
 Vederlov (egl. Strafferet), 85, 84.
 »Venus« M/S, 82, 105 ff*.
 Vereinigten Oostindische Compagnie, 84, 107 f.
 Vestindien, 82, 5 ff*.
 Vestindisk Coal-Token, 84, 177*.
 Vestindisk-guineisk kompagni, 82, 6.
 Vestindisk-guineisk kompagnis flag, 82, 12*.
 »Vestland« S/S, 86, 136.
 Vibe, Mikkel, 86, 180.
 »Vibrant« M/S, 82, 110*.
 »Wicker« båd, 86, 124 f*.
 »Victoria« åledrivråse, 83, 69 ff*.
 Vidjeflettede fartøjer, 86, 118.

Vikingskjold, 86, 39*.
»Wilhelmine Galej«, fregat, 82, 23*.
Vindsystemkort, 84, 33*.
Vinkelmåling, 84, 144 ff*.
»Vinland« S/S, 86, 136.
Vinner, Max: America, Argus og Niels. Om en berømt amerikansk skønnerts indflydelse på dansk skibsbygningskunst, 83, 172 ff*.
»Winnebago« S/S, 86, 151.
»Winneconne« S/S, 86, 151.
Vintersolhverv, 86, 104.
Vippefyrr, 82, 9*.
Virgie, Polidore: De Inventerribus Rerum, 86, 43 f.
Virgoamna, 86, 182.
Vogt Jer for Lappesand. Om læsekort og deres beskrivelser af danske farvande af *Henning Henningsen*, 84, 56 ff*.
»Voogel Phoenix«s Rejse til Bantam 1677-1679 af *Jan Parmentier*, 85, 115 ff*.
Voksende kort, 86, 61.
»Vordingborg« S/S, 86, 136.
Wulfstan, 84, 67 ff*.

»Yugala« M/S, 82, 121 ff*.

»Zealand« S/S, 86, 136.
Zenithdistance, 86, 101.

Ækvatorialring, 86, 48.

Ørekrog, 84, 77 ff*. 85, 3 f.
Øresundstold, 85, 10 f.
Øsevagt, 85, 82.

Åledrivrivase, 83, 20 ff*.
»Aalen«, åledrivrivase, 83, 29*.